

HÉT közlap

AZ IZOTÓP TÁJÉKOZTATÓ ELLENŐRZŐ TÁRSULÁS HÍRLEVELE

2019/VI

IDŐSEK NAPJA

ITET TÁJÉKOZTATÁS

SZÜRETI MULATSÁGOK

ITET CIKLUSZÁRÓ ÜLÉS

ŐSZI ÜNNEPSÉGEK VÁCDUKÁN

PÜSPÖKSZILÁGYI PROJEKTEK

EGY ELLENŐRZÉS TAPASZTALATA

OKTÓBER 23-I MEGEMLÉKEZÉSEK

VÍZELVEZETÉS ITET TÁMOGATÁSSAL

DÍSZPOLGÁR AVATÁS VÁCHARTYÁNBAN

ÚJ CÉLOK ÉS FELADATOK RÁD KÖZSÉGBEN

ÚJ KÉPVISELŐ-TESTÜLET GALGAGYÖRKÉRT

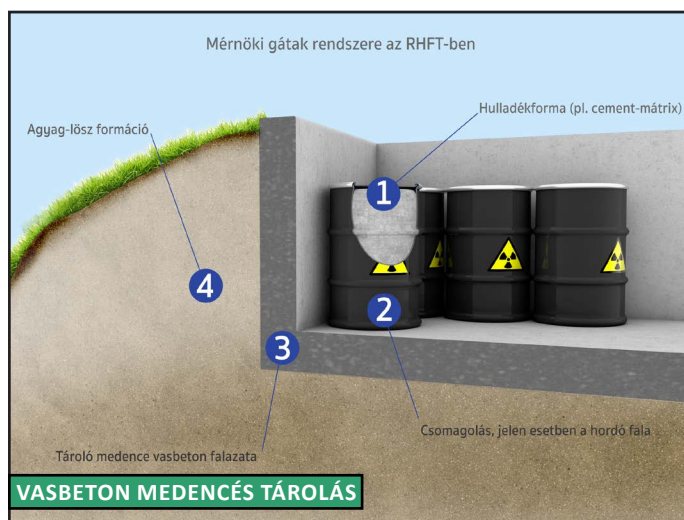
INNOVÁCIÓ A RADIOAKTÍVHULLADÉK-KEZELÉSBEN

Innováció a radioaktív hulladék-kezelésben

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.) több mint 20 éve felelős Magyarország radioaktív hulladék-kezeléséért. Ahogy az atomtörvény is fogalmaz, elsődleges szempont munkájukban a biztonság, amelyhez lényeges anyagi ráfordítás szükséges. Az évtizedek alatt összegyűlt tapasztalatok és aprólékos tervezőmunka eredményeként sikerülhet csökkenteni a feladattal járó költségeket úgy, hogy a megszokott biztonsági szintet továbbra is szavatolni tudja a Társaság.

Az RHK Kft. nonprofit szervezet, a tevékenységükhöz szükséges pénzügyi keretet a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap (KNPA) biztosítja, amelybe a radioaktív hulladékot termelő cégek fizetnek be, legnagyobb mértékben az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. Mivel a hulladékkezeléssel járó feladatok túlmutatnak az atomerőmű üzemidején, ezért pontos tervezésre van szükség, hogy miután leállították a blokkokat, biztosítva legyenek a megfelelő források az elvégzendő feladatokra. A hulladékok biztonságos elhelyezése országos érdek, így a KNPA-ban felhalmozott összeget is felelősségteljesen kell használnia a Kft.-nek – ezen szemlélet vezetett számos innovációhoz, amelyek megvalósítása már kezdetét vette és amelyektől jelentős megtakarításokat várnak az RHK Kft. munkatársai. A Püspökszilágysí és Kisnémedi határában található Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) a nem atomerőműből származó kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékokat fogadja. A tároló több mint 40 éves létesítmény, így megalakulása óta számtalan szabályozás változott. Ennek következményeként a kezdeti időkben elhelyezett hulladékok, hulladékcsoomagok nem minden esetben felelnek meg a modernkori követelményeknek. Az RHK Kft. feladata, hogy a mai kor színvonalának megfelelő körülményeket biztosítson a hulladékoknak a telephelyen. Ezért indította el a Társaság biztonságnövelő programját, amelynek során az RHK Kft. alapítása előtt a tárolóba került hulladékokat kitermelik, válogatják, tömörítik és újra csomagolják őket. A program hozománya, a fentiekén túl, hogy a tömörítés és az újracsomagolás következményeként jelentős tároló-tér fogad szabadul fel, amely lehetővé teszi, hogy a jövőben is tudja fogadni az RHFT az intézményi hulladékokat.

A bátaapáti tárolóban alkalmazott technológia is fontos újítások előtt áll. Az NRHT fogadja a paksi atomerőmű kis és közepes

aktivitású radioaktív hulladékát, amelyeket föld alatti tárolókamrákban tárolnak véglegesen, 250 méteres mélységben. Az első tárolókamra már megtelt 537 vasbeton konténerrel. A konténerekbe egyenként 9 darab hordó került, a közöttük fennmaradt üres teret pedig cementpéppel töltötték ki. Ennek a tárolási módnak az esetében a tárolókamrák térfogatának mindössze kb. 20 %-át töltötte ki ténylegesen hulladék.

Ezt, a régi koncepciót váltják fel új tárolási móddal 2020-tól, amely során úgynevezett kompakt hulladékcsoomagokat (KHCS) helyeznek el a kamrákban. A KHCS vékony merevített acélkonténer, amelybe 4 darab radioaktív hulladékkal teli hordó kerül, és a közöttük fennmaradt üres teret már folyékony radioaktív hulladékból készített cementpéppel töltik ki. A szilárdítás fontos mozzanat a radioaktív hulladék-kezelésben, hiszen a hulladékot nem lehetséges folyékony halmazállapotban véglegesen elhelyezni. Természetesen a vasbeton konténer nyújtotta, hosszú távú védelemről sem feledkeztek meg, a második kamrába egyetlen, nagy vasbeton medencét építettek, ebbe kerülnek hamarosan az új hulladékcsoomagok, és a további kamrák technológiai kiépítése is így történik majd. A Paksi Atomerőmű és az RHK Kft. szakembereinek közös, innovatív megoldásának köszönhetően az erőmű 50 évnyi kis és közepes aktivitású radioaktív üzemviteli hulladékát – a leszerelési hulladékot is beleértve – az eredeti tervekhez képest kb. fele annyi kamrában lehet véglegesen elhelyezni. Ehhez olyan további újításra is szükség volt, mint a nagyon kis aktivitású hulladékkategória bevezetése. A nemzetközi tapasztalatok szerint ezeknek a hulladéktípusoknak a biztonságos végleges elhelyezése megoldható felszíni tárolókban, amely sokkal költséghatékonyabb a föld alatti megoldásnál. Magyarországon a hulladékkategóriát még 2018-ban vezették be, az RHK Kft. munkatársai pedig már dolgoznak a tároló kialakításának megvalósítási lehetőségén. Az atomerőmű leszereléskor keletkező hulladékok kb. 80 %-a nagyon kis aktivitású kategóriába fog tartozni, így szintén jelentős összegeket takaríthat meg Magyarország egy felszíni tároló kialakításával.

A Kiegészítő Átmeneti Tárolójának (KKÁT) esetében ugyancsak innovatív megoldásokat vezettek be. A paksi telephely az atomerőmű szomszédságában helyezkedik el, és az elhasznált üzemanyagot fogadja és biztosítja annak több évtizedig tartó átmeneti tárolását. A KKÁT egy moduláris létesítmény, amely az atomerőmű igényeihez igazodva, folyamatosan bővíthető, úgy, hogy közben az üzemeltetés is zavartalanul folyik.

Az eredeti tervek szerint 33 kamrában 14 850 tárolócső sorakozott volna, mindegyikben 1-1 kiégett fűtőelem (450 tárolócső/kamra). Azonban, a Paksi Atomerőmű üzemidő hosszabbítását is figyelembe véve az atomerőmű teljes 50 éves üzemideje alatt összesen 17 716 kiégett üzemanyag kazetta keletkezik majd, amelyek átmeneti tárolását biztosítani kell. A kapacitásnövelés tervezése során szempont volt az, hogy a megemelkedett darabszám elférjen az eredetileg tervezett 33 kamrában. Ez úgy valósul meg, hogy az első 16 kamrában 450 darab tárolócső/kamra található, a 17-24. számú kamrák már 527 darab fűtőelemet képesek befogadni kamránként, míg a jövőben megépülő 9 darab kamra már 703 kazetta tárolását teszi lehetővé minden egyes kamrában. Mivel a kamrák térfogata változatlan, ezért a tárolócsövek közelebb kerülnek egymáshoz, így különösen oda kell figyelni a kazetták hőtermelésére a tárolás folyamán. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a 26 éve pihentetett kazetták, melyeknek már kisebb a hőtermelésük, az első kamrákból majd fokozatosan átkerülnek az újabb kamrákba, ahol nem okoz

problémát, hogy közelebb helyezkednek el egymáshoz. Az újonnan a KKÁT-ba szállított fűtőelemek pedig majd ismét az első kamrákba kerülnek. A program megvalósítása során a már megszokott biztonsági feltételek adottak maradnak, miközben számottevő megtakarítást eredményez a fejlesztés.

Ami igazán nehézzé teszi a költségcsökkentést a radioaktív hulladék vagy kiégett fűtőelemek tárolása során, hogy a megszokott biztonsági szintet továbbra is szavatolni kell. A fenti fejlesztések mögött sokévnnyi tervezőmunka áll, a sikerek igazi gyümölcse pedig csak évtizedek múlva mutatkozik meg, a programok befejeztével. Az elmúlt évek innovációi több tízmilliárd forintnyi megtakarítást jelentenek majd a jövőben.

Amennyiben személyesen is szeretné megismerni az RHK Kft. tevékenységét, megtekinteni a Látogatóközpontjukat, úgy az alábbi elérhetőségen kérhet további információt:

latogatas@rhk.hu

ITET

Harmadik alkalommal tájékoztódtak az ITET polgármesterek

Harmadik alkalommal kapott tájékoztatást az Izotóp Tájékoztató Ellenőrző Társulás a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft.-től 2019. szeptember 25-én. A Társaság a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tárolóban fogadta a polgármestereket, hogy a szokásoknak megfelelően beszámoljon az elmúlt negyedév aktualitásairól.

Az RHFT-t érintő témákról Tóth Zoltán biztonsági vezető elmondta, hogy az idei év során 28 alkalommal történt hulladék-beszállítás, amely körülbelül 0,5 köbméter hulladékot jelent. Ebből 15 alkalommal külső telephelyen, az RHK Kft. munkatársai vették át a hulladéksomagokat. Beruházás tekintetében a biztonságnövelő projekt technikai feltételeinek megvalósítása a végére ér, december másodikával átadásra kerül a terület. Jelenleg a kidolgozandó technológiák összeállítása és hatóságokkal való elfogadtatása folyik. A program várhatóan a jövő év folyamán elindul.

ügynevezett hármas ütem hármas fázisának közbeszerzési eljárása, ajánlattételi szakaszban van.

HONTI GABRIELLA TÁJÉKOZTATJA A POLGÁRMESTEREKET

Bátaapátiban a Nemzeti Radioaktív-hulladéktárolóban jelenleg összesen 6535 hordó található. Főként karbantartási munkák, felülvizsgálatok, ellenőrzések zajlanak a telephelyen. Ahhoz, hogy az új hulladékelhelyezési koncepcióra vonatkozó üzemeltetési engedélyt megkapja a Társaság, ügynevezett inaktív próbát kell lefolytatni a hatóság előtt, amelynek 2020. április 30-ig kell megtörténnie. Mindeközben a hármas kamrában elkezdődött a vasbeton medence kialakítása.

A nagy aktivitású és hosszú élettartamú hulladékok, valamint a kiégett fűtőelemek végleges elhelyezésére irányuló kutatásra az Országos Atomenergia Hivatal kiadta a keretprogram engedélyt az RHK Kft.-nek, így egészen 2032-ig meghatározták az elvégzendő feladatokat.

A megbeszélés folyamán felmerült az igény a polgármesterek részéről, hogy a Püspökszilágyon elhelyezett monitoring állomás adatait a többi ITET településen is követhesse a lakosság, így ennek megvalósítására a Társulás kidolgoz egy megoldást a jövőben. Ebben az évben még egy polgármesteri tájékoztató eseményt tart az RHK Kft.

AZ ITET TAGTELEPÜLÉSEK POLGÁRMESTEREINEK EGY CSOPORTJA

Honti Gabriella kommunikációs osztályvezető az RHK Kft. egyéb tevékenységeivel kapcsolatban is tájékoztatást adott: a paksi Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolójában elkezdődött az idei év utolsó kazettáinak betárolása, amely október végéig tart. Jelenleg összesen 9430 db kazetta van a KKÁT-ban. A betárolás előtt a karbantartási folyamatok befejeződtek, az inaktív próba lezajlott a hatóság előtt. Bővítés tekintetében elkezdődött az

Cikluszáró ülést tartott az ITET Társulási Tanácsa

Az Izotóp Ellenőrző Tájékoztató Társulás, Társulási Tanácsa a 2016. évi megalakulása óta a jelenlegi összetételében ülésezett. A Tanács Tagjainak összetétele a választások után módosulhat, mivel a Társulási megállapodás szerint, az októberi helyhatósági választás utáni alakuló települési új képviselő-testületek feladata annak eldöntése, hogy tagok maradnak e. Azért, mert a társulás célja és vállalt feladata – a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló tevékenységével összefüggően – egy önként vállalt feladat, a lakosság érdekében.

A Tanács tagjai a szeptemberi ülésen így áttekintették a május óta végzett lakossági tájékoztatási tevékenységeket. Voltak Izotóp Információs Napok és több községi városi rendezvény, ahol a társulás munkatársai és a polgármesterek, Edelman György elnök úr részvételével véleményt cseréltek, feladataikról tájékoztatták a lakosság érdeklődő tagjait. A társulás képviseltette magát a társ társulások rendezvényein. A tagtelepülések mindegyike elkészítette első féléves Beszámolóját a tájékoztatási te-

vékenységről, amelyet az RHK Kft. és az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) elfogadott.

A társulás fénycsúszái napi feltöltésekkel, folyamatosan üzemelnek. Eddig A HETKözlap újság évi 6 lapszámából eddig 5 lapszám jelent meg, mintegy 7600 példányban, melyet a tagtelepülések lakosai is megkaptak. Folyamatos a videó-hírlevelek megjelenése, a társulás és a tagtelepülések tájékoztató eseményeiről, valamint a honlapon további információk is elérhetők. A Társulási Tanács tagjai elfogadták a Támogató (ITM) jegyzőkönyvét az első félévi elszámolásról. A Tanács döntött arról is, hogy az idei évben november 8-án tartja meg szokásos közmeghallgatását, a Kisémedi Művelődési Házban.

Az ülés végén Edelman György társulási elnök megköszönte a munkát a tanácsban részt vevő polgármestereknek, munkatársaknak, Ellenőrző Csoport tagoknak az Ellenőrző Bizottság tagjainak, kifejtve, hogy még az idei évben is vannak feladatok és azokért a településeken tenni kell.

Egy ellenőrzés tapasztalata

AZ ELLENŐRZÉST VÉGZŐ ECS TAGOK

Az ITET Ellenőrző Csoportja (ECS) újabb ellenőrzés céljából látogatást tett a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) főtelepen. A csoport tagjait Hák Viktor főtelep-vezető fogadta és tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a mai napon (október 10-én) a szakszemélyzet C-14 izotóppal (ún. radiokarbonsal) szennyezett hulladékot szállít be a telephelyre. A szállítmány kis aktivitású radioaktív hulladéknak minősül, melyet az előírásoknak megfelelő zárt tokban, fémhordóban elhelyezve vesznek át a hulladék átadójától és a telephelyen átmeneti tárolásra kerül.

Elmondta továbbá, hogy a 2000-es évek elején indult biztonság-növelő program keretében, elkészült a fémszerkezetű csarnoképület, a konténment és a kapcsolódó gépészeti és villamos

HULLADÉK CSOMAG KIVÉTELE A SZÁLLÍTÓ GÉPJÁRMŰBŐL

elemek is. A konténment a környezet felé teljesen zárt épület, a légtechnikai rendszerét úgy alakították ki, hogy a belsejében folyamatos depressziót (alacsonyabb légnyomást) tartanak fenn, ami miatt a konténmentből a levegő csak a szűrőrendszeren keresztül juthat a környezetbe, védelmet nyújtva a bent dolgozóknak és a kinti embereknek. A konténment egy ún. dekontaminálható, azaz tisztítható műgyanta padlót kapott.

Az előadást követően a csoport tagjai megtekintették a telephely külső tárolóterét, az „A” típusú medencéket. A konténmenten belül a csoport tagjai láthatták a radioaktív hulladékcsomagok kiemelésére szolgáló daru beüzemelési és terhelési próbáját. A daru a tároló kamrák fölötti sínen van elhelyezve, távirányítható és a több kamerával van felszerelve. A technológia biztosítani fogja az évtizedekkel ezelőtt elhelyezett, úgynevezett történelmi radioaktív hulladékok biztonságos kiemelését, csomagolását, a hulladék minősítését – amikor is meghatározzák a benne lévő ra-

dioaktív anyagok fajtáját és mennyiségét, majd a kiadó zsilipen keresztül a biztonságos szállítást, egészen a feldolgozás helyéig. A telephely radioaktív hulladék szállító gépjárművének megérkezését követően, a kötelező beöltözés után, a csoport tagjai megnézték a szállítóhordó kiemelését, ellenőrizték a szállítólevelet, majd hitelesített FH40G-10 típusú mérőműszerrel mérték a hordó felületén a sugárzás mértékét. A műszer a szállítólevélnek megfelelően 123 nSv/óra értéket mutatott. A csoport tagjai az ellenőrzött területéről a felületi szennyeződéseket mérő személyi sugárkapun keresztül jöttek ki, a mérés mindenki esetén negatív volt.

A csoport következő ellenőrzése - már az új tagokkal kibővülve - november vége fele várható. A fióktelep-vezető és munkatársai ekkor felkészítik a csoport tagjait a radioaktív hulladékokkal kapcsolatos tudnivalókból, amely segíti a következő évek ellenőrzését és lakosság tájékoztatását.

GALGAGYÖRK

Új képviselő-testület Galgagyörkért

A 2019. évi önkormányzati választásokon Galgagyörk korábbi polgármestere, Matejcsok Zsolt nem indult. A lakosság az indulók közül Lami Mónikának, mint új polgármester asszonynak szavazott bizalmat.

Lami Mónika Galgagyörkön nőtt fel, itt járt óvodába, iskolába, majd Vácra a Közgazdasági Szakközépiskolába. Érettségi után Gyöngyösön szerzett főiskolai közgazdász diplomát, majd Gödöllőn a Szent István Egyetemen folytatta tanulmányait. Angol és német nyelvből szakmaival bővített nyelvvizsgát tett. Férje okleveles gépészmérnök, két gyermeket nevelnek. Az alábbiakat mondja magáról:

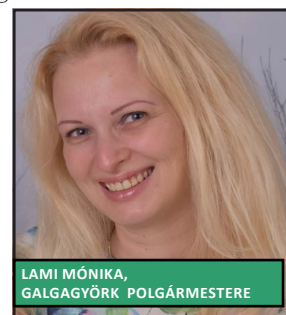
Az első munkahelyem a Budapest Bank volt, ahol hitelkihelyezéssel foglalkoztam. 5 évet töltöttem el itt. A banki szféra után az államigazgatás területén helyezkedtem el a Pénzügyminisztériumban. Először a Vállalkozásfejlesztési Főosztályon, majd az Államháztartási Szabályozási Főosztályon dolgoztam. 2016-ban közigazgatási szakvizsgát tettem, melynek választható részeként önkormányzati igazgatást tanultam. Itt kezdett el igazán érdekelni, miként működik, gazdálkodik egy önkormányzat.

Az előző években nagyon szépen fejlődött Galgagyörk, sok minden megújult. Ezt a fejlődést szeretné Lami Mónika is folytatni, például az iskola és az óvoda is felújításra szorul. Sajnos a fejlődés gátja sokszor a pénz hiánya. A település bevételeiből

nagy, látványos dolgokat nehéz létrehozni. Az ilyen fejlesztésekre pályázni kell, a Magyar Falu program keretein belül az önkormányzatok ezt megtehetik, többet között felújításokra, fejlesztésekre pályázhatnak.

Szeretnék létrehozni egy mini bölcsődei csoportot is. Úgy gondolom, hogy az iskolások, a település megérdemelné egy kisebb sportcsarnokot is, ez eddig hiányzott. A település útjai is felújításra szorulnak, ezek megújításait is fontos feladatnak tartom. Galgagyörknek nincsen helytörténeti gyűjteménye, ami méltó módon mutatja be a település hagyományait, szokásait. Egy gyűjteményt, vagy akár tájházat lehetne létrehozni ebben a témában. A megszokott rendezvényeket - Gosztonyi pikniket, Szentivánéji futást, mindenki Karácsonyát - továbbra is szeretnénk megtartani. Hagyományörző eseményeket, mint például szüreti felvonulás, szlovák nemzetiségi programokat is szeretnék szervezni. Ezek mostanában kicsit háttérbe szorultak.

Köszönjük, hogy képviselőtársaimnak és nekem bizalmat szavaztak! Vállaljuk, hogy tudásunkhoz és a lehetőségeinkhez mérten mindent meg fogunk tenni, hogy Galgagyörk épüljön-szépüljön, mondta Lami Mónika polgármester asszony.

LAMI MÓNIKA,
GALGAGYÖRK POLGÁRMESTERE

KISNÉMEDI

Október 23-i megemlékezés

Október 22-én a kisémedi Hősök Parkban megemlékeztek az '56-os forradalom áldozatairól. Az ünnepségen beszédet mondott Edelman György polgármester, Harrach Péter a KDNP frakció vezetője és Szabó István a Pest Megyei közgyűlés elnöke. A KIFE kórus méltó nótacsokkal köszöntötte a megjelenteket. Idén sem feledkeztünk meg Zahorán Pál tanár úrról, aki aktív részese volt az '56-os eseményeknek és ma településünkön él.

HARRACH PÉTER ÉS EDELMAN GYÖRGY

SZABÓ ISTVÁN ÜNNEPI BESZÉDET MOND

Kisnémedi Szüreti mulatság

Idén a térségben utolsók között tartották meg Kisnémedin, a Szüreti mulatságot október 19-én. A kései időpont ellenére ragyogó napsütésben, 23 fokban indult el a szüreti menet a Művelődési Háztól, a fellépő csoportok műsorait követően.

Az idei bíró és bíróné pár, Puskás Tamás és Puskás-Szabó Alexandra voltak. A hosszú menet után mindenkit vendégül látott a Kisnémedi Faluvédő Egyesület szorgos csapata, egy adag székelykáposztára. A táncoslábúak hajnal négyig ropták a táncot a Művelődési Ház nagytermében.

A FIATALOK MŰSORA

BÍRÓ ÉS BÍRÓNÉ MÁR EGYPÁR

KISNÉMEDI NÉPVISELETBEN AZ ASSZONYOK

A FERGETEGES UTCAI TÁNC

EGYÜTT A KÖZSÉG LAKOSSÁGA

Idősek Napja

Idén, szeptember 29-én, vasárnap 16 órai kezdettel került megrendezésre Órbottyánban az Idősek Napja a Kvassay Jenő Általános Iskola aulájában. Ezen alkalommal, ahogy az már hagyománnyá vált, az Önkormányzat és a Művelődési Ház hívta meg és köszöntötte a város 70 éven felüli, szép korú lakosait.

A Művelődési Ház intézményvezetőjének, Takács-Sánta Ágnes bevezetőjét követően, Csernákné Szobolai Szilvia képviselő asz-

zony köszöntötte a résztvevőket. A beszéd után Farkas Bálint operetténekes szórakoztatta a publikumot. Műsorában sokak által ismert és szeretett operettslágeret hangoztak el, melyet a közönség is szívesen énekelt az előadóval. Sokan megköszönték, hogy ilyen szép, jó hangulatú ünnepségben lehetett részük.

Ezúton is kívánunk egészséges, békés, boldog éveket időseinknek – zárta gondolatait Csernákné Szobolai Szilvia képviselő asszony.

FARKAS BÁLINT ELŐADÁSA

CSERNÁKNÉ SZOBOLAI SZILVIA KÖSZÖNTŐJE

Szüreti felvonulás és bál

Szeptember 28-án szombaton került megrendezésre a Szüreti felvonulás és bál Órbottyánban.

A felvonulás a Kvassay Jenő Általános Iskolától indult, a lovasokból, lovaskocsikból és a kisvonatból álló menet bejárta a települést, melynek különböző pontjain a résztvevők megálltak táncolni. Ezt követően meglátogatták a Juhász Zsófia Református Szeretetotthon lakóit is, akik nagy szeretettel fogadták a népviseletbe öltözött felvonulókat és együtt táncoltak az otthon

udvarán. A felvonulást követően minden résztvevőt szeretettel vártak a szervezők az I. sz. Művelődési Házba egy tál étellel és frissítővel, majd a nagyteremben a hajnalig tartó bállal. A felvonuláson és a bálban a talpalávalót a Sansz együttes szolgáltatta.

Peszeki Imréné szervező, ezúton is szeretné megköszönni mindenkinnek, aki adományával vagy munkájával támogatta a rendezvényt.

A HINTÓ IS FELVONULT

ÖSSZTÁNC A TÉREN

Betyárok a penci múzeumban

A falu történetét kutatók találkozhatnak Penci község múltjában is a betyárok megjelenésével. A 1848/49-es szabadságharc után – mintha nem lett volna elegendő a sok megpróbáltatásból – újabb csapás várt a volt honvédekre.

1849. októberében a császári hadsereg főparancsnoksága elrendelte, hogy „a felkelő seregben szolgált minden egyén előállítandó és a hadsereg állományába osztályozás nélkül besorozandó”. Valóságos hajtóvadászat indult meg a volt honvédek után, kik közül sokan inkább vállalták a bujdosó életet, s szegénylegényként, betyárként a Börzsöny rengetegeibe menekültek. Szeletzky György hites jegyző 1850. április 16-án kelt összeírása szerint a penci húsz honvédből is mindössze heten tértek vissza. Tizenhárman vállalták inkább a bujdosást a császári mundér helyett, s nem tértek vissza szülőfalujukba.

Sisa Pistáról, az utolsó betyárról – kinek esetében igaznak bizonyult a mondás: rablóból lesz a legjobb pandúr - Jakus Lajos írása nyomán tudjuk, hogy gyakorta járt a vidékünkön. 1870 táján történt a következő eset: Egy Losoncon katonáskodó penci legény gyalogosan igyekezett haza szabadságra. Rétságon betért egy kocsmába, hogy kicsit megpihenve leöblítse az út porát. Egy bőgatyás, pörgekalapos ember ült az egyik asztalnál, kit embe-

rünk még sosem látott. Meg is lepődött, mikor feléje fordulva azonnal borral kínálta őt. Jólesett neki az ital mindaddig, míg a kocsmáros az asztal alatt a lábára lépve nem figyelmeztette őt, hogy kivel akadt össze. Megrémülve menekült el a kocsmából, hiszen nem volt ember a környéken, ki ne hallott volna Sisa Pista tetteiről. Otthon aztán büszkén mesélte mindenkinek, hogy ki látta őt vendégül.

Voltak, akik rossz útra tértek. Ilyen volt Armanitzky István is, aki társával rablógyilkosságot követett el. 1853. március 19-én a pénzéért megölte Györgyei János penci tanítót. Armanitzky elrejtett kincséről máig mesélnek Pecen legendákat.

A közelmúltban egy egész csapat betyár érkezett a településre. Hangos pisztolydurrogatással, ostorsattogással járták végig a falu utcáit. Mégsem keltettek félelmet senkiben, sőt nevezetes színfoltja volt jelenlétük a szüreti felvonulásnak.

A betyárok megtekintették a penci múzeumot is. Különös sikere volt körükben a régi fegyvereknek, a pásztorkészség népművészeti remekeinek. A tárlatvezetés során az is kiderült, hogy a hagyományörző csapat tagjai nem csupán külsőségekben követik egykori elődeik példáját, de tájékozottak a történelmi múltunk eseményei terén is.

A BETYÁR HAGYOMÁNYÖRZŐK ÉS KRÁLIK JÓZSEF

BETYÁROK A MÚZEUMBAN

Koszorúzás a penci múzeumkertben

Az 1956-os forradalomra emlékező ünnepséget Penci község hagyományosan a múzeumkertben szervezte.

A korábbi évekhez hasonlóan az ünnepi műsort a Cserhátliget Általános Iskola hetedik osztálya – ez évben Szádóczki Bálint tanár úr vezetésével – valamint a helyi civil szervezetek állították össze. Az ünnepi köszöntőt Végh József, a múzeum vezetője mondta. A verőfényes napsütésben megtartott ünnepséget a kopjafa megkoszorúzása zárta. Az emlékezés koszorúit Penci Község Önkormányzata, a település intézményei és civil szervezetei helyezték el.

A Gerengay Vilma Hagyományörző Egyesület kezdeményezésére immár sokéves szép hagyomány az is, hogy a múzeumkereti események után a jelenlévők átvonulnak a közeli, az önkormányzat által felújított hősi emlékműhöz is, ahol szintén leróják kegyeletüket a világháborúk hőseinek emlékezte előtt. A program ingyenes múzeumlátogatással zárult.

A képeket készítette: Farkas Henrietta

FŐ HAJTÁS ÉS KOSZORÚZÁS

A FIATALOK MŰSORA

Vízvezetés ITET támogatással

Püspökatvan földrajzi elhelyezkedését tekintve a Nyugat-Cserhát és a Dél-Cserhát kapcsolódásánál, a Galga-völgy felső szakaszán terül el. Domborzata ennek megfelelően változó, a település nyugati felén lévő lankák alkalmasak mezőgazdasági művelésre, keleti felén elnyúló hegyek meredek lejtőit erdő borítja.

Az utóbbi évek változékony időjárása, a hirtelen eleredő nagy esők gyakran állították nehéz helyzet elé a falu lakóit. Különösen igaz ez a Galga bal oldalán lévő településrészre, a Tabánra, ahol sokszor okozott árvizet a hegyről lezúduló esővíz. A Kőbánya utca alsó felén lévő csapadékvíz elvezető árkok és legfőképp az átereszek keresztmetszete, szűknek bizonyult a nagy mennyiségű víz elvezetésére, így a víz mindig betört a lakóházak udvarába, ezzel jelentős károkat okozva a lakóknak.

Püspökatvan Község Önkormányzata úgy döntött, hogy az idei ITET támogatást arra fordítja, hogy - mérsékelje az így keletkezett károkat - felújítja a legnagyobb veszélynek kitett Kőbánya utca csapadékvíz elvezető rendszerét. A most folyó munkák keretében kimélyítik, részben burkolják az árkokat, új, nagyobb keresztmetszetű átereszeket építenek, igyekeznek a lehető leg-rövidebb úton elérni a befogadó Galgát, ezért két helyen is átvágták az utat megakadályozva, hogy a nagy mennyiségű esővíz egy hosszabb úton át eljusson a mélyen fekvő Majorkert utcába és ott kárt okozzon az ingatlanokban.

Akivitelezésre kiírt pályázatot az Aszódai Akvíz Kft. nyerte el, - Hevér László vezetésével és a cég Püspökatvani alkalmazottainak lelkiismeretes munkájával - várhatóan a szerződésben rögzített határidő előtt elkészülnek a munkával. A beruházás teljes költségéhez az önkormányzat az ITET támogatáson felül, 1,7 millió forinttal járul hozzá. A most kezdődő önkormányzati ciklus feladatai között szerepel majd több hasonló vízvezetési munka is, mert a település nyugati részéről a Galgába torkoló árkok nagy része feliszapolódott, nagyobb eső után kiönt, kerteteket áraszt el.

Tájékoztatjuk továbbá kedves olvasóinkat, hogy az október 13-án megtartott önkormányzati választáson Püspökatvan választópolgárai az elkövetkező öt évre polgármesternek Bátyi Józsefet, a képviselő-testület tagjainak Várszegi Imrét, Várszegi Györgyöt, Czifra Józsefet, Margetán Imrét, Deményné Lami Katalint és Czerovszki Istvánt választották.

PÜSPÖKSZILÁGY

Püspökszilágyi projektek

Mérőföldkőhöz érkezett Püspökszilágy. Október 5-én egyszerre hét projekt került átadásra, az ünnepséget a Művelődési Házban tartották.

Tordai Sándor köszöntője után a meghívott vendégek, köztük dr. Rétvári Bence államtitkár, dr. Dukai Miklós államtitkár helyettes, Szabó István Pest megye közgyűlésének elnöke és Edelman György elnök is szólt pár szót az egyes projektekről, melyet az ünnepélyes szalagátvágás követett.

A rövid műsor megtekintése után mindenkit vendégül láttunk. Az átadott projekteket, köztük az új, nagy sikert arató játszótér és az orvosi rendelőt kisvonatos körúttal mutattuk be a rendezvényen résztvevőknek, mely egészen késő délutánig járta a falut a vendégekkel – mondta el lapunknak Tordai Sándor.

Október 22-i események

Egy igazán érdekes előadásra invitálta Püspökszilágy Önkormányzata a kicsiket és nagyokat október 22-én a Polgármesteri Hivatal nagytermébe. Az előadás előtt az 1956-os forradalom eseményeire emlékeztek a jelenlévők.

A rendezvény előadója Loska Gábor meteorológus, környezetvédelmi szakmérnök volt, aki a „Lakható marad-e a Föld?” című interaktív prezentációjával világított rá a mindannyiunkat érintő kérdés fontosságára. A program előtt október 23-án a község háza előtti téren lévő emlékművünkönél közös mécsesgyújtással emlékeztünk az 1956-os forradalom eseményeire, melyet követően elmélyülhettünk a bolygónkat érintő kardinális éghajlatvédelmi kérdésekben. Tordai Sándor polgármester a püspökszilágyi klímavédelmi projekt állásáról is adott tájékoztatót – nagy örömeinkre szolgált, hogy sokan eljöttek és a gyerekeknek kialakított játszószarkokban a legkisebbek is jól érezték magukat. Köszönjük mindenkinek a részvételt.

A záró gondolatok után több megjegyzés és kérdés is felvetődött a közönség részéről, így valóban interaktívvá vált a program, hisz mindenki hozzáállása fontos és elengedhetetlen a közösségeink sikere érdekében. A sütemények és üdítők fogyasztása közben kellemes hangulatú beszélgetések kerekedtek és az emeleten lévő – sok újdonsággal bővült – rádió és tv kiállítást is megtekinthették az érdeklődők.

LOSKA GÁBOR INTERAKTÍV ELŐADÁSÁT TARTJA

AZ ÉRDEKLŐDŐ KÖZÖNSÉG

RÁD

Új célok és feladatok Rád községben

Rád községben is megalakult az önkormányzat új képviselő-testülete. A harmadszor is megválasztott polgármester mellett négy korábbi és két új önkormányzati képviselő került be a Képviselő-testületbe.

Az alakuló ülésen egy képviselő-testületi tag és egy külsős társadalmi megbízatású alpolgármestert választottak, és többek között elfogadták Rád Községi Önkormányzat 2019-2024. évek-re vonatkozó Ciklusprogramját. Az elfogadott program szerint Bölcsődét építenek, amely új intézményi épületet átjáró folyosó köti majd össze a meglévő Óvoda épületével.

Rád község folytatja a Postaépület felújítását, amely a szükséges szarufák és lécezés cseréjét, valamint az új cserépfedést jelenti. Pályázati támogatással tervezik felújítani a Tópercer Kúriát, amely épületébe kerül majd a Községi Könyvtár, és a Testépítők Köre, valamint az épületben kapnak helyet a működő helyi Klubok, Egyesületek, Kulturális Körök és civil szervezetek.

Terveik között szerepel a Templom-tér parkosításának befejezése, az 56-os emlékmű körüli további járdák építése, a meglévők burkolása, és újabb parkolóhelyek létesítése. Tovább fejlesztik a község Szabadidő parkját, biztosítva a használók nyugalma, és a vagyonvédelmet. A község továbbá nagy hangsúlyt fektet a biztonságosabb közlekedésre, így ennek érdekében közlekedési lámpa kerül kiépítésre az általános iskola előtti gyalogos átkelőnél, továbbá újabb gyalogosátkelőt létesítenek a Gyógyszertárnál

lévő buszmegálló közelében, valamint forgalomlassító szigeteket alakítanak ki a településen átmenő főúton. Útépítési programjuk szerint: a Viola u. a Rózsa u. és a hozzá tartozó bekötő út, valamint a Szabadság utca felső szakasza és a Szécsényi utca megépítése prioritást élvez.

A Temető utca bevezető szakaszának a Petőfi utcától a Rét utcáig tartó vízelvezetését, szélesítését és új burkolattal való ellátását megvalósítják. A „Tabáni” rész: Vörösmarty utca vízelvezetését, újra burkolását, és a Szabadság tér alsó szakaszának részbeni vízkezelését, újraburkolását elvégzik. Tervezik továbbá az Arany János utca, valamint a József Attila utcát a Május 1. utcával összekötő utca, hiányzó szilárd burkolatának megépítését.

Településünkön a csapadékvíz elvezetést folyamatosan biztosítjuk, amely érdekében a belterületi vízelvezető patak és árkok folyamatos és szakszerű, kézi és gépi karbantartását végezzük, amelynek kiadásait költségvetésünkben évente biztosítjuk. A volt Tsz major területének gyommentesítését, rendbetételét, folyamatos karbantartását minden tulajdonos számára kötelezővé tesszük, és ezt ellenőrizzük is. A Rádi Temetővel összefüggő tulajdonjogi rendezés sürgető feladat, amely a felekezetek számára biztosítja a meglévő sírokkal kapcsolatos rendezést, az önkormányzat számára pedig a ravatalozó épületével összefüggő területrendezést – mondta el lapunknak Lieszkovszki Gábor polgármester.

Őszi Ünnepek Vácdukán

Brunszvik Terézre emlékeztek

Szeptember 23-án emlékeztek meg Brunszvik Teréz halálának évfordulójáról. Az óvoda és mini bölcsőde névadója 1861. szeptember 23-án hunyt el 86 évesen a vácdukai kastélyban.

Brunszvik Teréz hozta létre az első óvodát Magyarországon és vezette be azt a szemléletet, hogy a gyermekeket gyermekként kell kezelni és olyan pedagógia módszert kell alkalmazni nevelésükkor, amely a helyzetüket figyelembe veszi. Úttörő tevékenysége nemcsak a gyermeknevelésben, hanem a reformkor szellemi áramlataiban is jelentős volt, Széchenyi Istvánhoz hasonlóan.

AZ ISKOLÁSOK MŰSORA

AZ ÓVODÁSOK FOGLALKOZÁSA

A vácdukaiak is megbecsülik az időseket

Október 1-jén az Idősek világnapján Vácduka község Önkormányzata vendégül látta a 65 év feletti vácdukai lakosokat.

A délután során az óvodások és iskolások egy-egy kedves műsorral köszöntötték a megjelenteket, ezt követően az önkormányzat megajándékozta a "friss" 80 éveseket. Mindezek után régi nóta, sanzon és operett dalokat eleve-nítették fel közösen, énekléssel, tánccal két előadóművész közreműködésével.

Nagyon örültünk, hogy jókedvvel, kikapcsolódással tudunk kedveskedni az időseknek – mondta Makkos László polgármester.

TÁNCRA PERDÜLVE

VÁCHARTYÁN

Díszpolgár avatás Váchartyánban

Amikor alkalom és lehetőség nyílik szükséges kimondani amit érzünk, és ha megtaláltuk hozzá a megfelelő személyt, aki a közösség szolgálatában kiemelkedően munkálkodott, ne felejtjük azt elismerni.

2019. október 22-én Váchartyán Község Önkormányzata, Váchartyán Község Díszpolgári címét Dézsi Ferencnek adományozta. 1990-ben Dézsi Ferenc önkormányzati képviselői mandátumot szerzett, és az akkor szintén megalakult Község-gazdálkodási Bizottság Elnökévé választották. Később a Vizi Közmű Ellenőrző Bizottság tagjaként segítette a térség csatorna beruházását, majd Önkormányzati képviselői munkája 1990-től 2019-ig tartott, ahol számtalan beruházásnál és fejlesztésnél segítette Váchartyán fejlődését.

A községi ünnepélyen Dézsi Ferencnek kapta Váchartyán Község Díszpolgári címét, melyet a képviselő-testület szavazott

meg, Váchartyán Községért tett kimagasló és hosszú éveken át tartó munkája elismeréseként. Köszönjük azt a szolgálatot, melyet sok-sok éven át, a közösségért végzett – mondta Koblász Sándor polgármester.

DÉZSI FERENC ÁTVESZI A DÍSZPOLGÁRI OKMÁNYT

Ünnepi műsor az 1956 október 23-ai forradalom emlékére

Váchartyán község lakossága az Apáczai Csere János Általános Iskola nyolcadik osztályos tanulók színvonalas ünnepi műsorával emlékezett meg a 63 évvel ezelőtti eseményekről.

Az ünnepség kezdetén Koblász Sándor polgármester köszöntötte a megjelenteket, ünnepi beszédében tisztelettel emlékezett meg a szabadságharcban résztvevő hősekről, az ott elhunytakról és meghurcoltakról.

Az ünnep jelkép és tanítás, minden magyar ember számára fontos, hogy ismerje történelmünk eseményeit, személyeit, akikre tisztelettel és megbecsüléssel emlékezhethetünk. A Váchartyáni Művelődési Házban a nyolcadik osztályos diákok, zenés műsorukkal felidéztek az eseménysorozatot, melyet a közönség nagy tapsal díjazott.

Köszönet a felkészítő pedagógusoknak, Temesi Erik magyar-francia szakos osztályfőnöknek és Kovácsné Csatlós Ágnes kórusvezetőnek a színvonalas munkájukért. Köszönet a műsorban szereplő diákoknak, a Pacsirta gyermek-kórusnak, hogy tisztelettel emlékezhettünk ötvenhat hőseiről – mondta Horgász Marianna képviselő.

Rövid hírek

Váchartyánban felújításra került a Széchenyi utca is. A tömörített útalap után a teljes felület aszfaltréteget kapott, oldalán szegélykövel ellátva. Ezzel Váchartyán összes utcája pormentes aszfaltos út lett. Ami remélhetőleg a biztonságos közlekedéshez nagyban hozzájárul.

Elkészült a Polgármesteri Hivatal melléképülete is. Az épület teljes felújításon esett át, megújult a tetőszerkezete, új nyílászárókkal és külső szigeteléssel lett ellátva, valamint folyamatban van a Polgármesteri Hivatal energetikai felújítása.

Nagy tisztelettel köszöntöttük, Fizel Ferenc Andrásné Váchartyáni otthonában, 90. születésnapja alkalmából. További jó egészséget kíván Váchartyán Község Képviselő-testülete.

VÁCKISÚJFALU

Az új testület megalakulása

Váckisújfalun is megtörtént az Önkormányzati választás. Az előző választásokhoz hasonlóan most is igen magas, 70% fölötti volt a szavazatukat leadók száma. Mint eddig mindig, most is jelzi a magas részvételi arány, hogy a lakosok szívükön viselik a falu sorsát, és a szavazataikkal jelezni szeretnék, hogy kik kerüljenek a „faluvezetés” élére.

Nagy tisztelet és köszönet mindazoknak, akik elmentek szavazni és leadták szavazataikat. Az új testület alakuló ülése október 23-án volt, amin részt vett a Váci Járási Hivatal vezetője, dr. Maruszkai Gábor is, akinek köszönjük, hogy jelenlétével megtisztelte az alakuló ülést. Kereskényi Ildikó a Választási Bizottság elnöke megtartotta a beszámolóját, és az eskütetelek után átadta a megbízóleveleket; Mráz István polgármesternek, Ertinger Zsuzsanna, Balogh Tibor, Tóth László és Piri Gábor

képviselőknek. Mráz István előterjesztésére a testület Balogh Tibort alpolgármesternek választotta.

A testület minden tagjának sok erőt, egészséget, kitartást és jó munkát kívánunk a következő öt évre – mondta Mráz István polgármester.

A Társulásról friss információk a www.izotoptarsulas.hu oldalon és Izotóp Tájékoztató Ellenőrző Társulás néven a Facebookon is elérhetőek!

Az ITET Magazin az ES csatornán a UPC és az INVITEL kábelhálózatokon az ITET településeken látható. A településekről készült felvételek szerdánként 18:00-19:00 között.

A kiadásért felelős: Edelman György, ITET elnök